

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15' cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Cu 1-a Aprilie v. 1886

se începe

Abonament nou

la

„Tribuna“.

Prețurile abonamentului sunt însem-
 nate în capul foii.

Abonamentele se fac cu multă lesnire
 atât în Monarhie cât și în România prin
 mandate postale (*Posta-utalvány — Post-
 Anweisung.*)

Se recomandă abonarea timpurie
 pentru regulata expediție a foii.

Domnii abonați sunt rugați a ne
 comunica eventual pe lângă localitatea,
 unde se află, și **posta ultimă**; ear'
 domnii abonați vechi spre ușurare pot lipi
 pe mandatul postal **adresa tipărită**
 dela fășile, în cari li s'a trimis diarul
 până acuma.

Administrațiunea diarului

„Tribuna“.

Sibiu, 27 Martie st. v.

Răspunsul ministrului de comerț la
 interpelațiunea deputatului Neményi nu
 ni-a dat nici o mângâiere.

Cu dacă și doară și poate cestiunile
 economice nu se resolvă, eară ministrul
 nostru nu scie să ne spună decât că dacă
 guvernul României va avè și el bunăvo-
 ința, pe care o are guvernul austro-ungar,
 atunci convențiunea se va putè reînnoi.

În cestiuni economice nu există bu-
 năvoință, ci numai interese: guvernul Ro-
 mâniei va consulta dar' interesele țerii și
 va face numai ceea-ce se potrivește cu
 aceste.

Acum de ce ani, când s'a încheiat
 convențiunea ce expiră acum, vecinii nostri
 au consultat mai mult interesele lor po-
 litice decât pe cele economice; cu toate
 aceste îndeosebi Ardealul, cea mai înve-
 cinată dintre țerile monarhiei și prin ur-

mare cea mai deaproape interesată, a per-
 dut mult prin acea convențiune.

Ministru de externe al monarhiei era
 pe timpul încheierii convențiunii comitele
 Iuliu Andrassy, adevă un reprezentant al
 intereselor ungare, ba chiar un Maghiar.
 Și ce comodă era atunci pozițiunea ca-
 binetului nostru de externe față cu statul
 român, care cersia așa dîcînd onoarea de
 a încheia tractate cu statele vecine.

Cum s'a folosit însă nobilul comite
 de pozițiunea sa?

Se vorbia atunci și în București, și
 în Viena și la Budapesta, că la încheierea
 convențiunii s'au avut în vedere mai ales
 interesele speciale ale Săcuiilor din Ardeal.

Încă de mult concetățenii nostri ma-
 ghiari se plîng, că o parte însemnată din
 populațiunea săcuiască de pe la hotare
 trece în România, ca să-și agonisească
 pâinea de toate dîilele ca slugi, ca munci-
 tori cu ziua ori ca meșteșugari. Unii
 dintre dînșii se întorc ear' cu roadele
 muncii lor, ca să-și întemeieze aici casa
 și measa, foarte mulți rămân însă în „Țeară“
 și încetul cu încetul li se pierd urmele,
 fiind mistuiți de miseriile vieții ori de
 masele române.

S'au chibzuit dar' fel de fel de mij-
 loace, s'au înființat chiar reuniuni spre a
 pune capăt curentului de emigrațiune ivit
 între Săcui. Și era de sine înțeles, că
 nu vor emigra Săcuii, dacă li se va fi
 asigurat bunul traiu aici în țeara lor.
 Ear' pentru aceasta convenția comercială
 încheiată cu România era unul din cele
 mai potrivite mijloace.

Și dacă vom cerceta mai de aproape,
 ne vom încredința, că în adevăr conven-
 tiunea este precăt se poate de favoritoare
 pentru toate produsele săcuiesci.

Lăudăm această părintească purtare
 de grije, constatăm însă totodată, că nu
 țeara, ci numai partea săcuiască a ei s'a
 bucurat de ea. Nu voim să dîcem, că
 au fost sacrificate interesele celorlalte
 părți în favorul Săcuiilor; e însă adevărat,
 că nici interesele industriei săsesci, nici

interesele economice ale Românilor, nu s'au
 bucurat de aceeași purtare de grije.

Și de aceea nici Săcuii nu s'au fo-
 losit: sărăcesc și ei, emigrează și acum.
 Căci trăim în aceeași țeară și interesele
 noastre economice sînt atât de strîns le-
 gate între ele, încât nu este cu puțință,
 ca unui să prospereze, în vreme-ce alții dau
 îndrîet.

Ar fi deci de dorit, ca ceea-ce nu
 s'a făcut acum de ce ani să se facă de
 astădată, și guvernul nostru să nu scape
 din vedere, că la încheierea unei conven-
 tiuni comerciale cu statul român sînt
 angajate mai presus de toate interesele
 Ardealului, și că atât monarhia, cât și
 statul ungar îndeosebi, este interesat, ca
 nu numai Săcuii, ci Ardelenii în genere
 să nu fie siliți a emigra în România spre
 a-și câștiga pâinea de toate dîilele. În
 materie economică nu se poate face deo-
 sebi între Români, Sași și Săcui, fără-
 ca să sufere interesele statului: toți sînt
 puteri vii, toți produc, toți cresc bogățiile
 țerii, toți ridică puterea statului cîtă vreme
 stau aici.

Astăzi însă pozițiunea monarhiei față
 cu statul român nu mai e tot ceea-ce a
 fost acum de ce ani.

Atunci guvernul român avea cuvinte
 de a fi binevoitor: astăzi el nu mai con-
 sultă interesele politice, ci numai pe cele
 economice.

Eară din punct de vedere economic
 vecinilor nostri de preste Carpați le vine
 la socoteală, ca noi să le dăm în fiesce-
 care an o parte însemnată din contin-
 gentul nostru de puteri vii și să le în-
 țărîm astfel țeara cu din al nostru.

În bunăvoința guvernului român nu
 punem dar' nici o nădejde, căci, la urma
 urmelor, vecinii nostri de preste Carpați
 pot trăi și fără de noi, numai noi nu prea
 putem trăi fără de a fi admiși să ne câști-
 găm o parte din pâinea de toate dîilele lu-
 crînd pentru dînșii. Noi nu le trimitem
 nici un produs de prima necesitate, ci tot
 numai lucruri, care se pot produce în țeara
 lor. Dacă ne punem dar' în luptă cu dînșii,

ni se scumpesce pâinea, ni se scumpesce
 carnea, ni se scumpesc toate produsele
 brute, de care avem trebuință în lucrarea
 noastră industrială, și în cele din urmă nu
 ne rămîne, decăt să ne ducem să-și servim
 la ei acasă. Prea mult ne temem dar', ca
 nu cumva guvernul român să ne dîcă:
 Noi nu mai avem nevoie de convențiuni:
 cine vrea să cumpere dela noi, să cumpere
 în condițiunile, în care ne vine nouă la
 socoteală, ear' cine vrea să producă pentru
 noi, să vină aici în țeara noastră și să lu-
 creze sub ochii nostri.

Speranța noastră e la guvernul nostru
 propriu: el trebuie să chibzuiască lucrurile
 astfel, ca convențiunea să se încheie în
 condițiuni priincioase nu pentru o parte
 numai din țeară, ci pentru toți contri-
 buabili.

Ministrul însă nu ne prea încurajază,
 când ne spune, că se va încheia conven-
 tiunea, dacă guvernul român va avè
 destulă bunăvoință.

Revistă politică.

Sibiu, 26 Martie st. v.

De aproape două luni decurg nego-
 ciările între Austro-Ungaria și România,
 și încă tot nu a succes a se înțelege asu-
 pra locului, unde ar avè să se întîmple
 negociările cu privire la convențiunea
 comercială și vamală. Austro-Un-
 garia a fost propus din nou, ca discu-
 tiunea asupra cestiunilor principiale să se
 întîmple în Viena, ear' negociările de-
 tailate în București; guvernul român însă
 insistă prelîngă aceea, ca toate negocia-
 rile să se facă în București și aduce drept
 motiv pentru această pretensiune împre-
 giurarea, că România nu dispune de destui
 delegați de specialitate, pe care ar putè
 să-și trimită la Viena, fără-ca administrația
 țerii să nu sufere oare-care daune. Și
 asupra acestei cestiuni de a doua mână
 se discută acum de aproape două luni, ear'
 până la termenul expirării vechii convențiuni
 abia mai sînt vre-o câteva săptămîni. De-
 altmintearea cercurile politice din România
 sînt pe deplin pîtrunse de importanța ce
 o are restabilirea bunelor relațiuni comer-
 ciale cu monarhia noastră și se pare, că
 numai la noi nu vor oamenii să înțeleagă

Foița „Tribunei“.

Jenica Bălașcului.

Scene dela țeară.

De

Nicolae Togan.

(Urmare și fine.)

Trecuseră două zile dela pătania crâșni-
 cului Păsărică. Ca mîne avea să se facă schim-
 barea de jude; avea adevă să între ziua mult
 așteptată de nenea Vasiliță. Solgăbirăul Furca-
 házy sosise deja încungiurat de opt panduri și-și
 avea cortelul la domnișoarele lui Szunyoghegyi.

Era cătră seară. Dascălul Ciotescu se afla
 singur în odaia lui. Ședea la measă și făcea o
 scrisoare de dragoste pentru Jenica Bălașcului.
 După-ce o isprăvisese cum se cade, se dete la fe-
 reastră și se mai uită odată preste ea. Începutul
 îl cetise în taină, dar' cătră sfîrșit dîse cu glas
 înalt:

„Îndură-te și-mi răspunde încă în astă seară
 la scrisoarea mea de ieri un singur „da“ cît de
 micuț și mă faci cel mai fericit muritor pe sub
 soare! Ziua de mîne are să-mi fie fatală! Ni
 n'o aștept, dacă nu-mi vei răspunde. O să-mi
 fac apa în astă noapte! Auđit-ai?? Și apoi va
 trebui să-mi iei sufletul pe d-ta! Pentru-ce să
 mai trăiesc! Aștept răspuns grabnic!

— Bravo, Ciotescule! — își dîse dascălul
 din Hirlesci, după-ce o cetise repede până în
 capăt. — Bine o ai mai toporit! Nici un avocat
 n'o slăia mai nimerit! . . . Dacă nu cucerese nici
 cu asta pe bogătoia Bălașcului, apoi mă șterg
 în Țeara-Românească! Cum aș mai și putè trăi
 în Hirlesci? De o parte m'ar vesteđi Jenica cu
 înderăticia ei, de alta m'ar pune de cuiu Szu-
 nyoghegyi cu provocările inspectoratului și cu
 Hajnalka lui! . . .

Așa se socotia dascălul Ciotescu, precând
 întră un servitor repede în odaia.

— Bună seara, jupâne dascăle ori domnule,
 cum să-ți mai dîc! Noi sîntem învêțați așa! —
 dîse servitorul.

— Să fii sănătos, dragul meu! — răspunse
 Ciotescu. — Poți dîce cum îți place, numai să
 fii sănătos și om de omenie!

— D'apoi asta las-o pe mine, că-mi port
 eu de grije! — zimbă servitorul. Era al Bălaș-
 cului. — D'apoi 'ți-am adus o scrisoare dela stă-
 pâna cea tină, gurița cea rumenă! — și par'că
 miroasă a busuioc! — și băgă apoi mîna la șerpar
 și scoase o scrisoare toată turtită.

Era p'aci să-și peardă Ciotescu simțirile de
 bucurie. Numai obrăznicia servitorului îl atinsese
 nițel cam neplăcut.

— Uită-te tu, tîntăleul! — își dîcea Ci-
 otescu și luând scrisoarea, o duse iute la nas. —
 Măi Pătrașcule, asta se dîce, că e parfumată!

— D'apoi parfumată — afumată, ce mai
 pricepem noi vorbele d-voastre, care scîți carte!

Destul că e dela o copiliță, s'o porți în sîn . . .
 De afumată par'că n'ar fi afumată; dar' o fîruci
 e cam turtită! D'apoi bine că e frumoasă cine
 a făcut-o!

— Asta-i vorba! — dîse Ciotescu glu-
 mind și se apropiă de foc să o cetească, căci
 nu-l mai cuprîndea locul de voie bună

— N'ai umblat, măi Pătrașcule, pe la
 crîșmă să te cosoresci cu cineva, că nu-i modru
 să se turtească așa numai din senin o scrisoare
 la șerpar?

— Deu n'am fost! Vai de mine, să nu
 mă spuni stăpînii, că m'ar lua cu mătura pen-
 tru aceasta! 'Mi-a dîs chiar, s'o grijesc ca ochii
 din cap și necălitul de mine Cine a mai
 umblat cu scrisori în mână, fără cu furcoiu și
 lopată?! Cu astea am crescut eu, nu cu scri-
 sori! . . . Dar' mă duc, să nu dau de potcă!
 Noapte bună!

Cum eșise Pătrașcu din odaia, Ciotescu în-
 cepu a juca și a sări ca un nebun. Aprinse
 iute lumina și ceti încă odată scrisoarea:

„D-le Ciotescu!

„Deoarece îți părăsesc cariera dascălească,
 îți răspund la toate scrisorile d-tale cu „da“ și
 te rog grijesc! Nu părăsi casa astă-noapte,
 căci e interdișă ori-ce convenire, din partea pre-
 torului Furcaházy! D-ta vei fi cu deosebire
 urmărit!“

„Jenica“.

— Bravo, Ciotescule, De trei ori bravo!
 ai reușit o învingere la Napoleon! De una
 îmi pare bine, că n'am mai expedat și prostia

asta, căci mă făceam de rîs! — își dîse dascălul
 din Hirlesci exaltat. Luă iute scrisoarea, ce o
 pregătise pentru Jenica și o aruncă în foc . . .
 Dar' nici nu se putè reculege, și cineva bătă la ușă.

— Întră! — dîse Ciotescu.

— Sărut mînilor, d-le învêțător! — Era
 slujnica lui Szunyoghegyi.

— Să cresci mare, dragă! — îi răspunse
 dascălul.

— Domnișoara Hajnalka îți trimite o scri-
 soare!

Ciotescu o luă și ceti:

„Scumpul meu!

„Tati te poftescă până la noi. Vino, căci
 și dl Furcaházy ar voi să-ți vorbească! Eu te
 doresc atât de mult! Te sărut! Hajnalka“.

— Vei săruta pe Furcaházy! — își gîndi
 Ciotescu și scrisese pe dosul hîrtiei: „Fiindcă e
 strict oprită ori-ce convenire din partea d-lui
 solgăbirău Furcaházy, nu pot răspunde altcum
 la invitarea ce 'mi-o faci! Ciotescu“.

O dete earăși slujnicei, și ea eși.

— La naiba! O să mă omoare acum toată
 lumea cu dragostea, dacă nu 'mi-am făcut eu
 apa! Unde dai și unde creapă în ziua de
 ađi! . . . Eu glumesc numai cu ea, el vrea să mă
 însoare și să mă mai facă și nemeș Ciotescu! . . .
 Să mă lapd eu de bunul meu nume „Ciotescu“,
 pentru-că lui îi miroasă a daco-românism!
 Ce creeri stricați! — își dîse dascălul din Hir-
 lesci și isbucni în hohote.

aceasta. La primul loc ne ocupăm mai de adinsul cu cestiunea aceasta.

Nesuccesele misiunii d-lui Ristici n'au surprins de loc în Petersburg; acolo se crede în general, că un cabinet Ristici ar fi fost numai de o durată scurtă. „Petersburgskiiia Wiedomosti“ dă, că s'ar tracta de învingerea Petersburgului ori a Vienei în Belgrad; asemenea evenimente însă nu se s'ar desfășura fără lupte îndelungate și fără o încordare a puterilor din amândouă părțile. În Italia ministerul Garșanin se privește de cel mai bun simptom de pace.

Convenția turco-bulgară s'a semnat deci fără nici o considerare la pretențiunile principelui Bulgariei. Scirile ce sosesc din Sofia asigură, că principele Alexandru acceptează sfaturile Italiei, Angliei și ale Germaniei și va primi funcțiunile de guvern general în modul stabilit prin conferința din Constantinopol; se dă că i-s'a promis principelui, a i-se regula în timpuri mai liniștite poziția amăsurat dorinței lui.

Situația bisericească-politică din Prusia e încă tot nesigură. Ministrul cultelor, dl de Gossler, a declarat în comisiunea casei de sus, că el sperează mult într-o tranșă, și a făcut și alusiune la o prevenire a Curiei în ceea ce privește deobligamentul de insinuare. Aceste tranșății fac impresiunea, ca și când principele de Bismarck voiesce pacea mai mult ca însuși Vaticanul.

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung“, se încearcă a slăbi pericolele externe, de care s'a făcut atâta svon în lume după discursul principelui de Bismarck rost cu prilegiul desbaterii Asmarckopolului de spirtuoase, și combinate ex-pectorațiunile foilor franceze și germane, despre care am făcut și noi amintire la timpul seu. Căcancelarul, dăce numita foaie, n'a voit pe o națiune ce trăese în bune relații cu Germania se o caracterizează de dușmană, ci a voit numai să atragă atențiunea societății tuturor statelor asupra pericolelor, ce s'ar nasce, dacă practicele consecuențe ale ideilor social-revoluționare nu s'ar împedeca prin întăriri interne. Apoi cancelarul a trebuit să arunce și o privire asupra acelei țări, care după-cum ne învață însași istoria a fost totdeauna mai mult înclinată a realiza ideile chiar și cu privire la revoluții.

Convențiunea comercială cu România.

Reproducem încă un prim-articol al „Telegraphului“ din Bucuresci, care se ocupă de convenția comercială austro-ungaro-română. Cu cât negocierile convenționale se apropiă, cu atât cestiunea convențiunii se discută mai cu agitație în opiniunea publică a amândoror părților interesate. Eacă ce scrie numitul d'iar:

„În nenumărate rânduri am vorbit despre atitudinea noastră față cu imperul vecin, ai cărui delegați în curând vor avé se se întrunească în capitala noastră pentru a deslega o problemă

economică foarte încurcată. Această problemă, care se impune deslegării delegaților austro-ungari, se datorează unei situațiuni următoare:

„Occidentul Europei este în momentul de față acaparat cu deservirșire de Francia și Anglia; Austro-Ungaria nu mai poate spera a găsi acolo scurgerea folositoare a produselor sale manufacturale; așa fiind, este firesc și foarte logic, ca ea să caute a-și asigura o clientelă cât se poate mai largă pe piețele Europei dela Orient, care este foarte înapoiat în ceea ce privește industria manufacturală.

„Din altă parte, statele din care se compune această parte a Europei nu pot se impune produsele manufacturale ale Austro-Ungariei decât cu o singură condițiune sine qua non, de a remite în schimbul acelor produse ceea-ce ele produc.

„S'arbia, Bulgaria și România nu pot importa țesăturile, mașinele, postav, fieră și celelalte produse manufacturale ale Austro-Ungariei, decât cu condițiune de a remite în schimbul lor cereale, animale, lână, piei și alte materii brute ce produc.

„Așa fiind, deducțiunea logică din cele duse mai sus, este că pentru Austro-Ungaria problema economică de resolva este cea următoare: Primo, a face să dobândească tot fel de înlesniri și de scutiri posibile pentru înțrarea produselor sale manufacturale în aceste țări; secundo, a face să se acoarde în schimb tot felul de înlesniri și de scutiri pentru exportul cel mai larg al cerealelor, animalelor și materiei brute din aceste țări.

„Atragerea atențiunea deosebită a cetitorilor nostri, că, privind cestiunea de față din punctul de vedere mai sus arătat, avem de obiect interesele Austro-Ungariei, ear' nici decum interesele statelor în cestiune. Abstracțiunea făcând de acest punct de vedere, devine firesc că de exemplu pentru interesele proprii ale României nu stă de loc în avantajul de a acorda tot felul de înlesniri și scutiri industriei austro-maghiare, căci prin aceste scutiri și înlesniri se pun stavilare nedubitabile înfrînării și dezvoltării industriei noastre naționale.

„Aceste duse, se urmărm însă punctul de vedere diametralmente opus, aceasta pentru a face să reese cât se poate mai bine sistemul concesionului reciproce, pentru satisfacerea intereselor reciproce. Acest sistem ni se impune pentru a pute găsi o resolva înțeleaptă și cu un efect avantajos al problemei de față.

Până în momentul de față, Austro-Ungaria nu s'a preocupat, mulțumită ușurinței oamenilor nostri de stat dela 1875—76, decât de prima parte a problemei; ea n'a stăruit decât a-și garanța înlesniri și scutiri cât se poate mai largi pentru scurgerea produselor sale în România, fără a se preocupa cu aceeași ardoare de lărgirea activității economice a țării, capacitatea consumabilă a căreia este direct legată de avantajile echivalente ce i-se vor acorda în schimb. Împedcând exportul nostru de cereale, animale și materii brute, Austro-Ungaria într-un mod indirect a lovit în interesele sale economice proprii. Pentru a ne convinge de aceasta n'avem decât a semnala scăderea capacității consumabile în România, care se dă pe față din momentul când am fost la rîndul nostru cuprinși de criza, care băntuie în întreaga Europă.

mei, copii câtă frunză și iarbă și cu unul mai mult, încât gândiai, că e vorbă de judecata cea din urmă.

Sosi și dl solgăbirău cu notarul Szunyoghegyi, Hajnalka, Ilka, Terka, Roza și toată nobila lui familie încungiurați de opt panduri, cari își cuprinseseră numai decât posturile indicate....

Se purrede la actul de alegere și ce se veți? Sătenii se împart în număr egal unii prelângă Sandu lui Rozor, ear' alții cu nenea Vasiliică, care își pusese peană de cocoș în căciulă, prelângă Todorică Albuțului, și așa treaba nu se putea hotărî, decât prin soarte.

— Unde-i învățătorul nostru Ciotescu? — întrebă notarul întorcându-se către nenea Vasiliică cu nerăbdare; când de-odată s'arată dascălul din Hirlesci venind în fugă mare și striga cât îl lua gura:

— „Votez pentru Sandu lui Rozor de s'ar crepa pământul!“ —

Un murmur de aprobare străbătă ceata Sandului. Pe notarul nici fulgerul nu l'ar fi lovit mai copleșit, decât votul Ciotescului.

— Așteaptă tu, Daco-Românule, că te voi regala eu pe tine! — crîșni Szunyoghegyi mușcându-și musteața de ciudă și isbind cu piciorul în pământ, se-i sară călcăiul dela cismă.

Pe Hajnalka o cuprinseseră ameteala, încât era pe aci să cadă jos, dacă nu s'ar fi răzimat de nenea Vasiliică, care, vădînd că a rămas de rușine cu isprava lui, își rupse iute peana de cocoș și o ascunse la șerpar.

Procederea nealea a Austro-Ungariei în cestiunea convențiunii comerciale, iscălită de Coștaforu, s'ar pute explica până la oare-care punct, dacă imperul vecin n'ar avé absolut nici o trebuință de produsele noastre, dacă aceste produse ar pute face o concurență produselor sale de aceeași categorii; dar' raporturile camerelor de comerț ale imperului vecin demonștră contrariul. Statistica vamală ne arată că Austro-Ungaria impoartă din România pe fiecare an în termin mediu pentru 40 milioane cereale, pentru 14 milioane animale vii, pentru 5 milioane lână, și așa mai departe. Austro-Ungaria, după chiar opinia camerelor sale de comerț, are lipsă de aceste produse, pe care le procură din țeara noastră, unde le găsește mai ieftin decât în alte părți.

Aceste sînt, în trăsuri generale, considerațiunile pe care sfătuim pe bărbații de stat ai imperului vecin să nu le peardă din vedere.

Până acum, Austro-Ungaria n'a urmat nici decum acestor trebuințe reciproce. În loc de a favoriza din răspuțeri importarea cât se poate mai largă a cerealelor noastre la dînsa, ea ne-a pus pedeci peste pedeci, impunînd transportul lor pe căile sale ferate cu un tarif mult mai urcat decât a fost tariful pentru cerealele sale proprii. Asemenea, în loc de a folesni importul animalelor noastre vii, de cari precum s'a constatat, are cea mai neapărată trebuință ea i-a pus un stavilar nepetrundător. Convențiunea comercială, încheiată cu ușurință, i-a permis, sub pretext de episootie a eternisa oprirea absolută a acestui import. Dificultățile de tot felul s'au făcut și se fac exportului nostru de piei, de lână spălată și nespălată, în fine de toate materiile brute, scurgerea cărora este peatra triumfiulară, pe care se razimă capacitatea noastră importabilă.

În procederea aceasta nerațională și vătămătoare ambelor părți, vinovat a fost și este nu atât imperul austriac cât Ungaria propriu dîșă; neajunsurile cari au îngreunat le-am întimpinat, precum se scie, numai aproape în Ungaria. Și aceasta pentru-ca agricultorii privilegiați din regatul vecin se poată vinde produsele lor agricole ceva mai scump. Austria în acest cas a sacrificat interesele imperului întreg pentru satisfacerea îngustului interes al unei clase de oameni dintr-o parte neînsemnată a statului.

România, din altă parte, n'a procedat astfel în convențiunea comercială, care din fericire expiră în curînd; ea nu numai c'a respectat datorile reciprocității, ci a rămas fidelă ad litteram textului tratatului încheiat.

Aceste duse, mai adaugăm: balanța noastră comercială din ultimii ani trebuie să fie un aversament pentru Austro-Ungaria; deficitul între import și export, arată într-un mod nedubitabil că stocul în numerar ce a existat în țeară a fost mistuit și că de aci înainte va trebui fatalmente, să se restabilească egalitatea între import și export.

Cine va suferi în prima linie de aceasta? Invederat că Austro-Ungaria, și cu atât mai mult cu cât, aprofundînd cestiunea, bărbații de stat ai imperului vecin cu înlesnire vor descoperi, că importul nostru stavilit în scurgerea sa spre Austria va căuta și va găsi o altă cale, ceea-ce se și demonștră chiar acum prin impor-

tul din ce în ce crescînd al animalelor vii în Italia.

A venit dar' momentul, ca bărbații de stat ai Austro-Ungariei să se gîndească și la a doua parte a problemei, până acum nesocotită. Ei sînt nevoiți a cugeta serios la mijloacele cu care România trebuie să plătească ceea-ce impoartă dela Austro-Ungaria, luînd în considerație, că cu cât aceste mijloace vor fi mai mari, cu atât capacitatea consumabilă a produselor manufacturale austriace va fi și ea mai mare.

Ni se pare preste puțință ca conducătorii politice economice a Austro-Ungariei să nu între în curînd pe această cale, care singură este menită a restrînge relațiunile amicale existente între ambele state.

Corespondență particulară a „Tribunei“.

Alba-Iulia, 5 Aprilie n. 1886.

Dle redactor! Referitor la cele două corespondențe din Buciumul-Poieni am simț îndurate în nri 63 și 68 ai „Tribunei“, mă simț apăsător — după ce am primit coînvoarea verbală și autorizarea dlui președinte, ca al superiorului meu — a vă ruga să primiți în d'iarul redactat de on. d-voastre următoarele rectificări.

Nu e drept, că eu sosind la Buciumul-Poieni ai fi înțeles de oare-cari brutalități, ce s'ar fi comis din partea gendarmilor asupra celor d'înuți din cauza unor sau altor prepusuri, și astfel nu este adevărat, că aș fi dat ordin, că se nu-i mai bată, pentru-că spre așa ceva nu am avut causă.

E drept, cumcă precând am sosit eu acolo aflînd mai mulți deținuți și mai ivindu-se trebuința, ca să se mai aresteze și alții, asupra cărora se iviau prepusuri, că ar fi mestecați în crima raptului, am dat gendarmilor ordinul și instrucțiunile mele verbale, ca pe cei-ce îi vor aresta, să-i aducă înaintea mea, ca judecător de instrucție, amăsurat legii, prin urmare, ca se nu li se întemple nici o supărare sau neplăcere, pentru-că spre așa ceva mă îndatoria poziția mea și trecutul meu, ca judecător bătrîn și cu praxă veche, deoare-ce nu voiam, ca ađi mîne să strige cineva după mine, că am îngăduit, ca să se întemple oare-cari atrocități și nu am cercat a le preveni de cu bun timp.

Experiența m'a învățat, ca în timpul de față judecătorul — și mai cu seamă eu — trebuie să se îngădească de toate părțile, pentru-că altcum este luat la goană mai tare ca făcătorii de rele conform art. de lege VIII din 1871 și, deși nu ai greșit nimica, acuatorilor fie cât de pētați li se dă credēmēt, ear' judecătorului, fie cât de onest, cât de drept, cât de laborios, i-se strigă „rēstignīți-l“, că așa dăce legea, așa cer interesele acuatorului.

Am trebuit dar' să dau asemenea ordine deși nu aveam causă spre așa ceva.

Nu am cunoscință, ca gendarmii, precăt timp am stat eu în Bucium, lucrînd în toate d'ilele dela 6 oare de dimineața până la 1 și 2 oare după miezul nopții, să fi aflat sau să fi usitat oare-care mijloc și cu atât mai puțin „alt“ mijloc de tortură, pentru-că eu pe toți căți i-am ascultat și examinat în restimp de vre-o 15 d'ile, i-am întrebat și despre aceea, dacă nu li s'a întemplat și oare-care vătămări, și nici unul baremi nu s'a plâns sau jăluit, că i-s'ar fi întemplat ceva.

Singur Dumitru Scurtea a fost adus chiar când prîndiam, sub impresiunea oare-cărui alaiu, pentru-că el, fiind beat, s'a împotrivit, dar' și acesta desbătându-se a fost ascultat în toată regula și apoi eliberat.

Prin împotrivirea dovedită, el a potențat prepusul, ce se ridicase asupra-i, și a trebuit ținut legat până s'a desbătut.

Aceste le vor pute mărturisii: cancelistul Doboly Ferencz, care scie bine vorbi românesce, dl locotenent Ludvig de Fischer din reg. nr. 82, care asemenea vorbește limba română și locotenentul dela gendarmerie Kovács Ferencz, cari au fost de față sub decursul tuturor ascultărilor.

E drept, că Simion Czipser al Dinului și fratele seu Moise, eșindu-mi în cale când părăsiam Buciumul 'mi-a spus, că pre ei i'ar fi bătut, dar' și aceea e drept, că la întrebarea mea, că pentru-ce au retăcut aceasta când i-am întrebat, au răspuns, că nu au cutezat, pentru-că le-ar fi fost frică, că vor mânca o bătaie și mai mare, la ceea-ce eu le reflectai, că ei bine sciu, că eu am mers sau am fost trimis la Buciumani pentru a cerceta după răpitori, ear' nu pentru a întimida pre cineva, precum nici că am întimidat pre cineva.

Nu sciu pe ce temei afirmă corespondentul din nrl 68, că eu aș fi eșit în 1 Martie la Buciumani, când cel-ce a avut ochi și a vădut,

Noaptea își întinse aripele negre preste Hirlesci. Tăcerea mormîntului domnia pretutindenea. Sătenii își stînseseră și focul din vatră de frica pandurilor, căci era aspră porunca d-lui solgăbirău. Nenea Vasiliică surmă și el de astădată cu frica în spate la casa lui, după lucrul ce l'a isprăvit; căci ca mîne avea să-l scoată din curte Ioan al Bălașcului pentru datoria ce-l apăsa. Numai dascălul Ciotescu nu închise nici un ochiu până cătră răsăritul luceafărului de dimineață, căci chipul frumos al Jenicei îl îngâna mereu și nu-i dădea pace nici o clipă. De altă parte i-se părea, că vede pe notarul Szunyoghegyi cătrănit pentru bobărnacul ce i-l măsurase pe nas, isbind cu piciorul în pământ și răsucindu-și mustața nemeșească.

În ziua următoare îl trezi pe Ciotescu nostru strigătul păzitorului din coasta viilor: „Tot omul se audă și se înțelege, că astăzi se face schimbare de jude!“

Era datină în Hirlesci, ca în cele mai multe sate românesci din Ardeal, a se aduce totdeauna poruncile mai înalte pe calea asta la obșteasca cunoscință.

Ciotescu se sculă în grabă din pat, se îmbracă în vestmintele cele mai bune și după-ce aruncă câteva priviri în oglindă, trăgînd cu coada ochiului, se cără ca din pușcă.

Curînd după-ce vestise păzitorul Hirlesciilor schimbarea de jude, se adună la casa comunală sătenii din toate colțurile. Bărbați, fe-

cel-ce a avut urechi și a auzit, trebuie să o scie, că eu am ajuns numai în 3 Martie pe la a mea, prin urmare nu știu pe ce temei vrea să-mi încarce lucrul cu evacuarea scoalei în sarcina mea.

Mai multă dreptate i-ar servi spre onoare, așa ceva însă îl denotă de partisan.

E o scornitură sau o rătăcire rău voitoare, că părintele Iancu și părintele Adamovici ar fi venit la mine și m'ar fi întrebat, că eu a cui seire maltratează gendarmii poporul astfel? și că în loc de răspuns și mângâiere, locotenentul Kovács i-ar fi amenințat, că și dinșii știu despre raptul întemplat, ear' nu furtul, cum îi place dlui? locotenentul dela gendarmi era jefele de instrucțiune, sau până la sosirea mea dl subjude László din Abrud? eu așa cred, că dl corespondent atribuie acelui organ al siguranței publice prea mare competență.

Nu susțină publicul cetitor de diare cu neadevăruri, sau dacă cele diare de dl corespondent sunt drepte, atunci caute-și omul, nu se potignească în mine, căci înaintea mea așa ceva nu s'a întâmplat.

Este și mai mare scornitură din partea corespondentului, și aceasta nu o va pute răspunde nici odată, că eu ce intențiune o a făcut, pentru-că în necunoștința de cauză afirmă, că eu Sâmbătă seara aș fi dat ordin primarului Nicolae Șoica dîcîndu-i: „A sosit dela înaltul mînistru prin telegrama de aqi statarul, că dacă „nu se va găsi furtul în timp de 8 zile, apoi „tot din 10 oameni se omoară unul.“

Astfel de ordin a putut primi on. domn primar — dacă e adevăr că a primit, — dela ori-și-cine numai nu dela mine, pentru-că eu am învățat în viața mea a investiga după făcători de rele, și aveam deja pe 3 răpitori prinși în mână și fără a-mi lua refugiu la minciuni nedemne de poziția mea.

Am auzit și eu, dar' nu voi pute jura, că dela cine, — se poate că dl locotenent Kovács s'ar fi spus, că el ar fi dîs — și dacă a dîs, bine a făcut, — că înaltul regim poate să publice pentru astfel de fapte precum a fost și raptul dela Vulcoiu chiar și statarul, dar' nu este adevărat, că eu aș fi dat ordinul cu provocare la nu știu ce telegramă.

Am avut, ce e drept, mare înlesnire întru descoperirea făptuitorilor, a aurului și a banilor răpiți în domni preoți dela Bucium-Poieni, și aceasta judecătoria de instrucție are a o mulțimi hiperzelului amintirilor domni preoți, cari au provocat poporul, după-cum îmi spusera chiar și culpații cu decimarea poporului din Bucium, ca să de pe răpitori și lucrurile răpite — ear' nu se se găsească furtul cum dîce corespondentul „Tribunei“ — pe mîna judecătoriei de instrucție și dacă au făcut-o ei, bine au făcut-o, onoare lor! căci au scăpat nevinovații de ispitire și meritul lor trebuie să-și afle recunoștința meritată.

Spre încheiere caută să reflectez dlui corespondent, că, cum se nu gîndească, că din poporul cel mare al Bucumanilor nu pot să fie lotri? Oare dlui așa crede? eu din contră știu, că nu este pădure fără uscături și Bucumanii au adevărit, că 33 de lotri sînt dela ei și numai 4 dela Mogos.

La celelalte enărări — neatingîndu-mă pe mine și onoarea mea de judecător — nu aflu trebuință de a reflecta.

Basiliu Basiota,
jude la triib. reg.

Cronică.

Casarmă la Abrud. Diarului „Hermannstädter Zeitung“ i-se scrie din Alba-Iulia, că de aci a plecat la Abrud o comisiune militară în scopul de a studia modul și locul clădirii unei casarme în Abrud.

Foc. Ieri după amiaza a ars în piața de vite nr. 28 două suri. Focul a fost localizat. Unul dintre pompieri, care voia să deschidă ușa unui grajd în care erau vite și un băiat, a fost rănit.

Serată musicală. Reuniunea de cântări „Hermannstädter Männer Gesangverein“ va ține mîne, Vineri în 9 și Duminecă în 11 l. c. n. serată musicală, așanumită „Heitere Liedertafel“, în sala dela „Gesellschaftshaus“ cu concursul capelei musicale orășenești. Prețul unui bilet de intrare e 70 cr. Pentru amîndouă reprezentațiile intrarea e permisă. Programul, timpul edării biletelor precum și alte amănunte vor fi indicate în placcate.

Un spion rusesc. Din Cracovia se împărțese, că Sâmbătă în 3 l. c. s'a arestat acolo un spion rusesc, care desemnase întăriturile din apropierea dela Michalovce. La el s'au mai aflat o mulțime de desemnuri importante.

Semne de pace. Fabricii de patroane din Pojon i-s'a conces a furniza pentru Grecia 42,500 cartușe aspre de revolver.

Grevă de profesori. Profesorii dela gimnasiul din Neutra au sistat prelegerile. Acești domni s'au hotărît a nu mai ține prelegeri din oare-care cauză — și astfel gimnasiul superior din Neutra s'a închis. De sigur studenții nu se vor fi supărînd pentru grevele profesorilor lor!

Di A. D. Xenopol, profesor la universitatea din Iași a trimis colaboratorului „Voinței naț.“, dlui Teofil Frâncu următoarea scrisoare cu rugarea a se da publicității: „Iași, 17 Martie 1886. Iubite domnule Frâncu! Îți mulțumesc din inimă pentru osteneala, ce ți-ai dat-o traducînd în românește critica dlui Paul Hunfalvy asupra cărții mele, „Les Roumains au Moyen âge“ Teoria lui Rösler. Când te-am rugat să faci această traducere în scopul de a arăta Românilor modul, cum judecă Ungurii istoria și naționalitatea lor, nu m'ă gândiam, că vei fi acuzat d-ta de a fi autorul acelei critice apărute în „Revista academiei maghiare din Budapesta“ sau cel puțin, că te-ai făcut apostolul maghiarismului în România. M'ă iartă, că ți-am pricinuit asemenea nedrepte acuzări și te rog a da publicității această scrisoare, din care se atle acei induși în eroare, că eu am provocat traducerea criticii cărții mele, și că d-ta, ca un bun amic, te-ai supus la neplăcuta înțeleptă de a cetii prosa și băfelele contra națiunii românești a dlui Hunfalvy! În curînd voi arăta eu, cât de drept argumentează dl Hunfalvy în istoria Românilor. Voi răspunde, însă nu în limba mea, care nu este atât de cunoscută în străinătate, pentru-ca să nu caut aprobarea numai a Românilor, precum a căutat dl Hunfalvy pe aceea a Maghiarilor d-sale, publicîndu-și critica numai în limba maghiară; astfel că nimenea în lume afară de Maghiari n'au putut lua cunoștință de dînsa. Voi răspunde în limba germană în „Romänische Revue“ din Budapesta. Primesce din parte-mi o frățască strîngere de mînă. A. D. Xenopol.“

Elena Theodorini. Din trei orașe, Sevilla, Roma și Paris i-se fac în acest moment propuneri d-șoarei Theodorini pentru o serie de reprezentații.

Un nou sistem de clădire. „Rom. Lib.“ dîce că la ministerul instrucțiunii publice din România se cercetează un nou model de construcțiuni scolare rurale. Modelul este prezentat de dl arhitect Șuflu, cu privilegiu construcțiunilor ce au să se facă în vara asta în județul Iași. Este vorba de un sistem de clădiri fără cărămidă, ci numai din fer, lemn și tencuială, care s'a experimentat prin Franța și prin Belgia.

Un Englez în Transilvania.

— *Life and society in eastern Europe.* By William James Tucker în englisch linguist. London. Sampson Low et Comp. 1886. —

Feuilleton-ul diarului „Pester Lloyd“.

De a înșira toate afabilele măgării și toate prosatele afabilități, ce le conține cartea al cărei titlu l-am pus înaintea acestor rînduri — e un lucru, pentru care nu ne simțim capabili. Avem înaintea noastră un tom de 432 pagini într'un format cînstit, cu un tipar mai mîerunt, decum se întrebuițtează la romanele englezesci, cea mai solidă ajustare, și frunzărind prin această istorie, de abia putem înăduși un sentiment de invidie în contra unei țeri, în care societatea cetesce atîta, încât omul poate spera, că o să încurgă și enormele spese, care s'au făcut cu publicarea acestei mirosenii literare. Pe autor nu ne putem supăra. Se pare a fi un băiat hazliu, fără nici o pretenție, care scrie lucrurile precum îi plînesc în minte. Și multe-cele îi plînesc în minte — uneori se incumetă a spune și adevărul, firese numai foarte rar! Posede un anumit humor, care se pare a fi dîntro familie de tot bună, și tradează în anumite momente o consăngenitate cu mîestrii stilului englez, pe care se pare că i-a frecuatat nu fără oare-care rezultat. În asemenea momente ni se prezentă ca un bărbat dîntro bună familie, care mai tîrziu a alunecat în tot felul de societăți stricate și s'a făcut însuși un subiect rău. Cu toate aceste are însă acea preferență, că atît pe sine însuși, cât și istoriile lui nu le prea ia în serios și nu vrea să fie un descoperitor formal, deși unele tisotise îi curg câte odată din penă cu o aroganță de tot naturală.

Precum ne spune „linguistul englez“, el e un învățător de limbi în Austria, și deoarece prefata sa e din Graz datată, această afirmare câștigă încătrva în probabilitate. Într-o fi, când în Graz și în Viena nu-i merge prea bine, se duce departe, departe, în nisece pustietăți necunoscute, în Ungaria. Dela un soț de suferințe, care în Budapesta toarnă înalte aristocrații și deosebiților semiți cu tolcerul în cap grelele secrete ale idiomului englez, află, că în capitala Ungariei nu este lucru pentru el. Aici au ocupat deja terenul înaintea lui o mulțime de matroane engleze și „dau o oară de instruc-

*) Spre a se vedea, cum încetul cu încetul lumea străină slăbește din dragostea oarbă pentru Maghiari și Maghiarism, reproducem la locul acesta o dare de seamă a unui veritabil „patriot“ „a. n.“ (Ambros Neményi alias Abraham Neumann?) asupra cărții unui Englez despre „Viața și societatea din Europa-de-Ost“. Cetitorul neprecupat al acestei „recensiuni“, va afla cu ușurătate „patriotismul“ ei, și va înțelege chiar, că mult adevăr trebuie să cuprindă publicatiunea dlui William James Tucker. Acesta pentru gingășiile lui a. n. se poate altcum mîngăia cu soarta vestitului *Angelo de Gubernatis*, care în ultima seđină a dietei ungare a fost numit „negustor ambulant“ sau — în limbajul lui „Pester Lloyd“ — „Hausierer“, fără-ca președintele și majoritatea dietei să afle de bine a reprobă o astfel de procedură față cu un ilustru străin absent, care nu se poate apăra.

Red. „Tribunei“.

ție pentru o tassă de teă“. Omul cu experiențe îl sfătuesce deci să meargă în internul țerii, acolo ar fi un teren virgin și acolo știința e încă în respect, deoarece-ce bătrânele engleze încă nu și-au extins pe acel pămînt nimicitoarele lupte de concurență. Îi mai dă încă deosebite sfaturi, ceea-ce se și cade, când un European neexpert se cutează a merge în regiuni atît de misterioase, el îi prevede cu scrisori recomandatoare la principese, conți, cămătari și Ovrei, care să aibă bunătatea a-i deschide porțile bunei societăți (ar trebui să fie: care plătesce bine) din Cluj.

Astfel sosesc eroul în Transilvania, pe ale cărei poporațiuni le face de obiectul studiului seu. El trece înainte în acest studiu fără de nici o părere cu plan și dacă vede ura, cu care se persecută una pe alta singuricele părți ale acestei țeri, atunci află „to find something admirable in each race“, ceva demn de admirat în fiecare rasă. Și dacă în general nu-i succede de a efectui acest plan, aceasta nu e greșeala lui, ci greșeala „raselor“, pe care are să le studieze. Observările lui sînt în 41 capitole expuse și noi vom să ne încercăm, să schițăm aici pe scurt întregul acestei lungi căi.

Deja titlurile capitolelor promit foarte multă plăcere. Numai unele din acele au să fie aci deosebi amintite: „O princesă — o văduvă de sfîrnat — un baron — toți cinci profesorii — Isac Goldberger de Keresztur — Madame Rachel Dattelbaum — sub coperișul unui magnat — Nazarenii — pe pustă — betyăr-ul — episcopul și betyăr-ul — Unitarii — Daco-Românii — moravurile daco-române — Pista băcsi — între Sași — Sașii la ei acasă.“ Precum se vede e greu încătrva, a afla în fiecare dintre aceste individualități ceva „vrednic de admirat“, și întru adevăr cercetările turistilor noștri au fost mai totdeauna zadarnice.

Despre Maghiari află, că sînt neexacti, prădători în privința banilor și a timpului, în oare-care privință inculți și naivi, sêlbateci înjurători și fumători, altcum ospitali, cavaleri și uneori cu sentimente nobile. La Daco-Români descopere, că ei posed o ținută foarte nobilă și o mare înclinare spre cultură și dezvoltare. Ovrei posed o însușire nobilă, ei plătesc oarele în limba engleză foarte bine și în general învață mult. În sfîrșit Sașii posed multe însușiri bune, ei i-au adus înainte cu șapte sute de ani Ungurului barbar creștinismul în țeară și acum spre mulțumită sînt apesați de acesta în mod infam și sînt maghiarisați în mod neomenos.

Tot atît de vrednice de amintire ca și oamenii sînt și ținuturile. Autorul descopere în Transilvania puste extinse, care nouă ne-au fost cunoscute și el află un fel de Mafia, care-și, face trebile sub numele de betyăr-i. El însuși a fost martor la un cas când „sub acoperișul magnatului“, la care se afla tocmai ca oaspe au venit patruzeci de tîlhari. Patruzeci, nici mai mulți nici mai puțini! Căpitanul acestora se prezentează înaintea societății în mod foarte șarmant și se roagă de o cină pentru sine și oamenii sei. El merge cu curtenia așa departe, încât cere și floarea dela peptul domnișoarei de casă — nimic mai mult! După supușii îi invită pe oamenii sei ca să-i mulțumească proprietarului, să se suie apoi pe cai și dacă vre-un cal e chiar slab să meargă numai în grajdul de cai să-l schimbe, căci contele nu va avî nimic contra. Urmează apoi în prezența oaspeților o conversare prietenească cu contele. Hoțul scie că contele a avut o recoltă de porumb excelentă, el e informat că se poate de exact despre venitul incus. La contele află o sumă de aproape 60.000 fl., la econom 35.000 fl.; el o cere și primesce suma cea mică și apoi se desparte cu multă curtenie. De unde această modestie în pofte? — întreabă străinul. I-se spune, că contele e dator cu suma cea mare, care e intabulată pe bunul seu, că dacă nu plătesce la termen, el va fi acuzat și va trebui să mărturisească înaintea tribunului, că cine i-a luat banii. Dacă i-se lasă suma trebuincioasă, tac cu toți despre aventură și hoții își pot urma lucrarea lor și mai departe în comitat fără de a fi molestați de panduri. Tot cu această manieră e lucrată și istoria despre „episcop și betyăr“, pe betyăr Englezul nostru îl numesce Sobri, dar' se înțelege, că el nu l'a vădut nici când cu ochii proprii.

Înainte de a fi mers la țeară, i-s'a încercat norocul mai înainte în Kolozsvár (el scrie numele de oraș unguresci foarte corect). Acolo a avut o recomandare la adresa profesorului Fekete László, care locuiesce pe fîtér. Ajunge la casa profesorului și aci află, că în acea familie nu sînt mai puțin decît cinci profesori Fekete și că trei dintre cei din casă se numesc László. Se petrece o comedie întreagă până dă de omul din scrisoare, căci se pare, că în Cluj domnesc încă stările patriarcale încât locuiesc toți membrii unei familii sub același acoperemînt. Cei cinci profesori nu-i folosesc însă nimic, deoarece-ce oare pentru plată în limba engleză primesc abia la Ovreur Isac Goldberger de Keresztur.

(Va urma.)

Varietăți.

(Vulcanii din Iava.) Dl van Gêuns, îndestul de cunoscut prin studiile sale geologice, scrie din Batavia, capitala posesiunilor olandeze din Oceania, o scrisoare, în care dă amănunte foarte interesante asupra insulei din Iava, și asupra erupțiunii vulcanilor din arhipelagul Sonda. Dela marea catastrofă, care a nimicit o mare parte a insulei Krakatoa, în 1883, și care a pricinuit atâtea pagube pe termurul strîmtoarei dela Sonda, poporațiunile trăiesc într-o stare aproape liniștită și sigură. Cu toate acestea, lucrurile par a nu fi decît aparente, căci erupțiunile vulcanice sînt îndestul de numeroase și

neconținute, dar' mai puțin însemnate. Mai cu seamă vulcanii din Iava sînt în mare activitate, dar' aceasta nu merge până a produce vre-un cataclism serios. Vulcanul „Smeroc“, care ocupă cel mai înalt munte al insulei, și vulcanii „Bromo“ și „Lamonyon“ din apropierea lui sînt acei, cari din când în când scot mai multe materii vulcanice. În 1885, vulcanul Smeroc a scos cenușă și lavă, cari au distrus mai multe plantațiuni și au pricinuit moartea la mai multe persoane din vecinătate. În mijlocul insulei vulcanul Merapi dă într'una semne de viață. Dar' acest vulcan este mai întotdeauna astfel. În fiecare noapte se observă focuri scînteietoare deasupra vulcanului, urmate de aburi și de fum. Lava ese din crater, curge pe coastele muntelui, umple văile până lîngă pădurile de prin pregiur. Când lava vulcanilor Smeroc sau Merapi face oare-cari stricăciuni, arde locuințele oamenilor cu tot ce se află în ele, aceasta este privit îndată ca un eveniment, căruia diarele din Batavia îi dau o însemnătate mai mare decît este în realitate. Și cauza acestei exagerațiuni este lesne de înțeles: ea provine din suvenirea erupțiunii dela Krakatoa și din teamă de nouă nenorociri, cari ar pute să se mai întempe. Cu toate acestea, dîce dl van Gêuns, noi acestia trăim deasupra vulcanilor, și nici un European nu este îndestul de îndrăzneț, îndestul de cutezător pentru a pretinde, că dîntro o di într'alta, n'are să se întempe un nou cataclism. Iava are o mare cantitate de vulcani în erupțiune. Spectacolul imosantelor lor cratere este ceva de admirat. Un fenomen dintre cele mai ciudate, dîce dl van Gêuns sfîrșindu-și scrisoarea, se produce în acest moment în insula Iava. În urma unei perioade de mare secetă, isvoare de apă continue au inundat o parte a insulei, pe când în părțile, cari ar fi trebuit să aibă apă cu îndestulare, apa lipsește cu desăvîrșire. Causa acestei anomalii sînt vînturile mării, cari sînt cu totul neregulate în această parte a lumii. Iavanezii se plîng deci mai mult de aceste vînturi neregulate, decît de acțiunea vulcanilor, cu cari sînt obișnuți. Pe la finele lui Ianuarie trecut, mai multe locuri au fost inundate și recolta cu totul perdută.

(Don Juan pătitul.) Săptămîna trecută s'a reprezentat la Milano opera „Don Juan“. Baritonul Urbino, care se bucură de o fisionomie plăcută, de o înfățișare frumoasă și de o voce mlădioasă și simpatcă, dobîndise în rolul titlului un mare succes. Încăntat de reușita lui și predispus la veselie, luă hotărîrea a visita după reprezentațiune un bal mascat în același costum strălucit ce îl purtase pe scenă. Balul era foarte animat și dintre măscele femeesci îi plăcea cu deosebire o blondă încântătoare în costumul deștei Hebe. Dl Urbino se prezentă la dînsa și se apucă a-i face cu energie o curte aseduitoare. Precând îi debita frasele cele mai alese, se puse de odată între el și Hebe un bărbat furios și îi strigă: Răpitorule de fete, amăgitor de femei! te cunosc! te-am vădut astăzi la operă, copia aceasta, fata mea nevinovată nu e pentru tine! Și fără a asculta scusele și protestările lui Don Juan, îl înhăță și îi trase o bătaie simțitoare dîndu-i cu pumnii o lecțiune în ce chip obișnuiesc părinții de astăzi a apăra onoarea familiei.

Posta ultimă.

Londra, 7 Aprilie n. (Scirea lui „Pester Lloyd“). O scire din Petersburg din isvor deplin acreditat în privința scriii jurnalistice, după care două corpuri rusesce de armată (XI și XII) ar fi destinate pentru a intra în Bulgaria prelîngă toate negările probabile asigură, că o intervenție militară a Rusiei în Bulgaria pentru casul persistenței principelui Alexandru în opoziția sa e luată în serioasă considerație decătră cercurile rusesce conducătoare, și că pentru realizarea acestei intenții s'au dispus dejamăsuri militare pregătitoare. Aceași scire asigură, contrar celei mai recente desmințiri oficioase din Sofia, că pentru cabinetul din Petersburg există temeiuri sigure de a se ocupa în mod serios cu sulevarea spontană a cestiunii regalității bulgare și a consecuențelor ei.

După o scire diplomatică din Atena, în cercurile politice normative de acolo se vorbește cu încredere despre neputința de a încungiura o insurecție pentru scoaterea Rumeliei-de-Ost și a Bulgariei de sub suzeranitatea turcească, o insurecție ce lasă a se presupune un raport secret între Sofia și Atena.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiu, sub responsabilitatea lui Michail Gerula